

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Buda Ioan
Primar

Primăria comunei Românași, județul Sălaj

Tel: 0260-624025, 624120

Fax: 0260-624025

Email: primariaromanasi@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 13859 / 12. MAI. 2025

RECOMANDAREA

Nr. 58 din 12. MAI. 2025

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție

În contextul dispozițiilor art. 49 din Constituția României, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în vederea clarificării situației unei minore, , cu domiciliul în comuna

în vârstă de an, folosită în scop de cerșetorie, depistată în data de 02 aprilie a.c., în jurul orei 11.30, în zona unui magazin situat pe bulevardul Mihai Viteazul din municipiul Zalău

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Primăria comunei Românași și de la DGASPC Sălaj.

În urma instrumentării sesizării din oficiu, se desprind următoarele:

Analizând informațiile comunicate de către instituțiile sesizate se remarcă faptul că minora născută în data de , avea abia o lună la data începerii folosirii acesteia, de către mamă, în scop de cerșetorie. Din Fișa de identificare a riscurilor nr. 1/2025 reies următoarele: Nici mama și nici tatăl nu realizează venituri financiare stabile, în baza unui contract de muncă; Familia locuiește într-o anexă gospodărească, în condiții precare, fiind încadrată ca adăpost improvizat; Nivelul de igienă din gospodărie este unui precar, ceea ce poate conduce la afectarea stării de sănătate a membrilor familiei; Locuința nu este conectată la curent, apă potabilă, nu este baie, duș, toaletă în interior; nu există în interior un spațiu amenajat pentru prepararea hranei și nici aparatura necesară;

În concluzie, familia este expusă riscului de sărăcie, cu toate consecințele ce decurg din traiul la un nivel atât de scăzut, minorii ajungând să fie folosiți în scop de cerșetorie, fiind o sursă de venit pentru părinți.

Într-o astfel de situație gravă, în care o familie foarte săracă trăiește într-un adăpost improvizat și există risc de neglijare a copilului sau folosire a lui pentru cerșetorie autoritățile locale au obligația legală și morală de a acționa imediat pentru protecția copiilor și sprijinirea familiei.

Un alt aspect care nu poate fi ignorat este acela feritor la faptul că unii locuitori ai comunei județul Sălaj, își folosesc copiii în scop de cerșetorie, cazul minorei nefiind unul singular la nivelul comunei. În cursul anului 2025 au apărut în presă cel puțin trei cazuri de copii din comuna Românași folosiți în scop de cerșetorie. De asemenea, în decursul ultimilor ani, la nivelul Biroului teritorial Cluj Napoca, au fost înregistrate aproximativ 12 sesizări din oficiu care au vizat copii din comuna Românași, folosiți în scop de cerșetorie.

În situația care face obiectul sesizării din oficiu, mama, apelează, în mod repetat la mila cetățenilor, folosindu-se în acest scop de fiica sa minoră, fapt ce prezintă un real pericol, copilul, în acest caz, fiind folosit ca un obiect, ceea ce duce la lezarea demnității umane, afectează sănătatea sau chiar viața minorului, acesta de cele mai multe ori fiind ținut la temperaturi scăzute sau foarte ridicate, în ploaie, vânt, zăpadă, etc. Astfel, folosirea copilului în scop de cerșetorie, de către părinți/reprezentanți legali ori de către alte persoane care îl au în grijă, conduce la o stare de pericol ce afectează dezvoltarea fizică, morală și intelectuală a minorului, putând fi întrunite și elementele constitutive ale infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului, prevăzută de art. 197 Cod penal¹.

De asemenea, folosirea minorului în scop de cerșetorie, pe termen lung poate conduce la creșterea nivelului de nesiguranță a minorului, a agresivității, intervine abandonul școlar, dificultăți în integrarea socială, pierderea respectului de sine și față de regulile de conviețuire socială, utilizarea substanțelor interzise, implicarea în alte activități ilegale, lipsa unui trai decent, afectarea gravă a sănătății, etc.

Astfel, Legea nr. 272/2004 vine și stipulează clar că sunt interzise săvârșirea oricărui act de violență, precum și privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât și în instituțiile care asigură protecția, îngrijirea și educarea copiilor, în unități sanitare, unități de învățământ, precum și în orice altă instituție publică sau privată care furnizează servicii sau desfășoară activități cu copii².

Mai mult decât atât, orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv³.

¹ Art. 197: Relele tratamente aplicate minorului

Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grijă căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi

² Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 95

³ Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 96

Raportat la prevederile Legii nr. 272/2004, republicată, respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează, fără însă a limita, conform următoarelor principii: a) respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului; c) responsabilizarea părinților cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești; d) primordialitatea responsabilității părinților cu privire la respectarea și garantarea drepturilor copilului; j) **celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil**; k) asigurarea protecției împotriva abuzului, neglijării, exploatării, înstrăinării părintești sau a oricărei forme de violență asupra copilului; (art. 6);

De asemenea, autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului. (art. 5 alin 3); mai mult decât atât sesizarea sau constatarea că minorului nu îi este respectat unul sau mai multe drepturi obligă persoanele responsabile să acționeze conform competențelor prevăzute de lege (art. 5 alin 1). Autoritățile administrației publice locale au obligația să garanteze și să promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitățile administrativ-teritoriale, asigurând prevenirea separării copilului de părinții săi, precum și protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de îngrijirea părinților săi (art. 113); **Autoritățile administrației publice locale au obligația de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.** (art. 114 alin. 1);

Obligația autorității publice locale de intervenție în cazul minorilor este stabilită și de prevederile legale din **Hotărârea de Guvern nr. 691/2015**, astfel: **Art. 3** din Metodologie reglementează că, în vederea îndeplinirii atribuției de monitorizare și analizare a situației copiilor din unitatea administrativ-teritorială și a realizării activității de prevenire a separării copilului de familia sa, serviciul public de asistență socială **identifică situațiile de risc la care este supus copilul și care impun acordarea de servicii și beneficii.**

Legea 292/2011 asistenței sociale, art. 6 definește la litera t) locuirea, ca fiind faptul de a trăi pe raza unei unități administrativ-teritoriale fără a deține o locuință principală sau secundară; iar la punctul ss) *pachetul minim de asistență socială* reprezintă activitățile desfășurate de către serviciul public de asistență socială din comune, orașe, municipii și sectoarele municipiului București, prin care se asigură cel puțin activități de informare și consiliere, identificarea și evaluarea nevoilor persoanelor și familiilor aflate în situații de risc, în vederea realizării de acțiuni și măsuri cu caracter preventiv, stabilirea planului de intervenție în vederea acordării beneficiilor de asistență socială și serviciilor sociale ca măsură de asistență socială, etc.

Incidente sunt și prevederile cuprinse în **Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie**, art. 4 (1): Copilul este considerat în risc de separare de familie dacă familia care se ocupă cu creșterea și îngrijirea lui se confruntă cu una sau multe dintre următoarele situații: a) situația economică și condițiile de locuit precare existente

în mediul său familial și/sau în comunitate, respectiv situație de risc de sărăcie monetară sau **sărăcie extremă**; **Art. 5 (1)** Pentru prevenirea separării copilului de familie, serviciul public de asistență socială are obligația de a sprijini familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea unui copil care poate fi în risc de separare, dacă familia, în funcție de situația economică și condițiile de locuit ale acesteia, se află în una dintre următoarele situații de vulnerabilitate: a) **trăiește în sărăcie extremă**; b) are venituri reduse și nu primește beneficii de asistență socială; c) are părintele unic susținător sau ambii părinți fără ocupație sau în șomaj; d) ocupă fără drept anumite spații de locuit, inclusiv spații construite ilegal sau locuințe improvizate ori spații care nu sunt destinate locuirii; e) nu dispune de spațiu locuibil suficient raportat la numărul de persoane, respectiv locuința este supraaglomerată; f) **locuiește în spații improprii sau întâmpină probleme privind siguranța și igiena locuinței**.

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului (conf. Art. 5 alin.3 din Legea nr. 272/2004, republicată).

Respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează prin promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului, intervenția multisectorială și parteneriatul dintre instituțiile publice.

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul comunei Românași, județul Sălaj, în temeiul art. 154 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ care îi conferă funcția de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, în calitate sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, *va dispune măsurile necesare pentru:*

a) Analizarea la nivelul comunei a fenomenului de folosire a copiilor în scop de cerșetorie și stabilirea unor măsuri generale, clare și eficiente de gestionare a acestui fenomen în scopul eliminării acestuia;

b) Responsabilizarea părinților/reprezentanților legali cu privire la consecințele folosirii minorilor în scop de cerșetorie și aplicarea cu celeritate a prevederilor legale incidente în astfel de cazuri;

c) *Analizarea cazului familiei minorei* în cadrul Consiliului Comunitar Consultativ și identificarea măsurilor concrete care să fie întreprinse în vederea asigurării unui trai decent și diminuarea riscului de sărăcie;

d) *Verificare necesității acordării unor beneficii și/sau prestații sociale, raportat la dificultățile cu care familia minorei se confruntă; Verificarea condițiilor actuale de locuit și luarea măsurilor necesare de susținere a familiei, inclusiv prin intermediul Consiliului Comunitar Consultativ sau prin lansarea unui apel umanitar, pentru acordarea sprijinului necesar asigurării unui spațiu locativ corespunzător;*

e) *Identificarea, inclusiv cu sprijinul DGASPC Sălaj, a unor Organizații/Asociații neguvernamentale care pot sprijini familiile din comună, aflate în risc de sărăcie.*

Primarul comunei Românași, județul Sălaj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

